

1.april 2019

Ansvarlig skat gennem engagement dialog

Aarhus Kommune og Engagement International inviterer hermed interesserede kommuner til at deltage i et udviklingsprojekt om ansvarlig skat gennem engagement dialog med kontroversielle virksomheder på kommunernes indkøbs- og investeringsliste.

"Panama Papers", "Udbyttesagen", "IT-giganter søger i skattely". I de senere år har det vrimlet med skandale-sager, hvor velrenommerede danske og internationale selskaber direkte har brudt loven eller handlet stærkt uansvarligt for at slippe for at betale skat til de offentlige kasser. I mange kommuner har det virket specielt provokerende at konstatere, at en række af disse virksomheder nyder godt af kommunernes indkøb og investeringer for meget betydelige millionbeløb. Det er bl.a. baggrunden for at et stigende antal kommuner har tilsluttet sig organisationen Oxfam IBIS' Charter for Skattelyfri Kommuner og nu ønsker at reagere imod den uansvarlige skattetænkning, der tydeligvis finder sted. Det gælder ikke mindst i forhold til de virksomheder, de køber ind hos eller investerer i.

Udfordringen er, at det er nemmere sagt end gjort. Efter tre workshops i oktober 2018 og januar 2019 initieret bl.a. af Aarhus og Albertslund Kommune, og med deltagelse af en række kommuner, NGOer og eksperter, står det klart, at det er kompliceret at reagere mod skatteunddragelsen. Dette skyldes ikke mindst følgende forhold: 1) Selskabsbeskatning er et særdeles komplekst område 2) Der er forskellige politiske holdninger til selskabsskat 3) EU og udbudsreglerne sætter snævre rammer for i hvor høj grad kommuner må lade skatteforhold indgå i deres vurdering af leverandører, og eventuelt efterfølgende eksklusioner af de mest kontroversielle virksomheder. Det forekommer uoverskueligt og urealistisk at vurdere skatteforholdene hos hundredvis af ofte mindre lokale leverandører og hos det endnu større antal selskaber, kommunerne investerer i. 4) Desuden skal det nævnes, at kommunerne oftest ikke har kontrakter med de store oftest udenlandske virksomheder, som har en aggressiv skattepolitik. Disse virksomheder er typiske underleverandører til mindre danske virksomheder.

En realistisk løsning her og nu

På den seneste workshop 29. januar hos Dansk Initiativ for Etisk Handel (DIEH) diskuterede deltagerne en systematisk oversigt over mulige initiativer og værktøjer, som interesserede kommuner kan anvende for at tage afstand fra skattely og uansvarlig skatteadfærd. Samtidig præsenterede Albertslund og Aarhus Kommune nogle af deres overvejelser og planer på området, herunder sidstnævntes nye model for "360 graders ansvarlighed", som byrådet behandlede 20. februar. Her lægges der op til en koordinering af alle kommunens ESG/CSR-værdier og retningslinjer for ansvarlige indkøb og investeringer, herunder ansvarlig skat gennem engagement dialog.

På workshoppen var der enighed om, at hovedparten af de diskuterede initiativer er mindre realistiske på kort sigt i forhold til gældende regler. De kræver mere diskussion, udvikling og eventuel påvirkning af EU og nationale myndigheder med henblik på at få reglerne ændret på lidt længere sigt. Alt efter kommunernes interesser forventes dette arbejde at fortsætte i regi af DIEH og/eller KL. Men i tillæg til dette annoncerede Aarhus, at kommunen ønsker at tage action her og nu overfor de selskaber, som forsøger at undgå skattebetaling.

Derfor har Aarhus Kommune i samarbejde med EI, som kommunen samarbejder med om ansvarlige investeringer, udviklet en ny model for ”ansvarlig skat gennem engagement dialog”. Hensigten er, i så vid udstrækning som muligt, at håndtere ansvarlig skat på indkøbs- og investeringsområdet på samme måde som tilsvarende ESG-risici som klima, menneskerettigheder og korrupsion m.v. i de nuværende investeringer, dvs. gennem påvirkning af de kontroversielle selskaber gennem engagement dialog.

Men des flere deltagere i denne påvirkning af skatteunddragende virksomheder des stærkere indflydelse. Derfor indbyder Aarhus Kommune og EI nu andre interesserede kommuner til at deltage i udviklingsprojektet.

Fleire tilsvarende projekter er sat i søen i andre lande. Derfor er det vigtigt, at proces og metode i det danske projekt bygger på erfaringer herfra og på bredt anerkendte anbefalinger fra OECD, FN, PRI, GRI, The B team, Erhvervsstyrelsen, MSCI ESG Research og Oxfam IBIS mf.

Engagement International (EI) hjælper pensionskasser, fonde og kommuner m.fl. med ansvarlige investeringer og indkøb. Det sker gennem engagement dialog med eventuelle kontroversielle virksomheder om miljø, klima, menneskerettigheder, skat og andre ESG (Environment-, Social and Governance) risici. Engagement International har hovedsæde i København, men arbejder tæt sammen med en af verdens største researchselskaber på området, **MSCI ESG Research** med +200 analytikere lokaliseret på alle de vigtigste globale aktiemarkeder.

EI står for den konkrete påvirkning af de udvalgte virksomheder på vegne af alle medvirkende kommuner, og med udgangspunkt i data fra MSCI ESG Research, en af verdens største data-leverandører på området.

I første omgang er det hensigten at fokusere på 10-20 udvalgte store internationale børsnoterede selskaber med høj skattemæssig risiko, som kommunerne køber ind fra og/eller investerer igennem deres kapitalforvaltere. Senere kan erfaringerne bredes ud til et større antal kontroversielle virksomheder. Men et af de første skridt er at formulere en generel politik for ansvarlig skat, som gør det meget klart, at de involverede kommuner forventer en ansvarlig skattebetaling og skatteadfærd fra alle de virksomheder, de køber ind fra eller investerer i.

Den konkrete model

Projektforslaget kan kort beskrives således:

1. **Projekt-design og kontrakt:** Der udvikles et projekt design, hvor de implicerede kommuner bliver enige om proces og metode og opretter en individuel samarbejdskontrakt med EI.
2. **Formel politik om ansvarlig skat:** Der udvikles en generel formel politik for ansvarlig skat, som tager afstand fra skattely og skattetænkning m.v. og gør kommunernes forventninger til ansvarlig skatteadfærd og skattebetaling helt klar for alle nuværende og potentielle samarbejdspartnere.
3. **Bruttoliste over kontroversielle virksomheder med høj skatterisiko:** EI udarbejder en bruttoliste over børsnoterede virksomheder med høj skatterisiko ud fra MSCI' data om mere end 8.000 børsnoterede selskabers skatte-GAP og involvering i kontroversielle skattesager. Det vurderes samtidigt, om der er acceptable forklaringer på en eventuel relativ lav skattebetaling i form af underskud, betydelige investeringer m.v.
4. **Engagement Potentiale:** Der udvælges 10-20 virksomheder fra bruttolisten til engagement dialog som er særligt relevante, bedømt ud fra kommunernes indkøb og investeringer.
5. **Rating af virksomhedernes adfærd og management på skatteområdet:** EI vurderer de udvalgte selskabers skatteansvarlighed på baggrund af omkring 20 -25 særlige KPI'ere (konsistent med internationale anbefalinger) om selskabernes 1) formelle politik omkring ansvarlig skat, 2) ledelsesprincipper og management-systemer omkring skat 3) faktiske skattebetaling 4) åbenhed

og rapportering om skatteforhold. Skatteansvarligheden rates på en femtrins-skala som: Meget lav, Lav, Medium, Høj eller Meget høj.

6. **Engagement dialog med kontroversielle virksomheder:** EI inviterer de udvalgte kontroversielle virksomheder til to årlige engagement dialoger, enten i form af face to face møder i deres hovedkvarter, conference calls eller, hvis det er den eneste mulighed, pr. e-mail. Invitationen indeholder et forslag til dagsorden for hvilke skatteforhold, der ønskes nærmere belyst. Virksomhederne får mulighed for at forklare sig og fremlægge dokumentation. EI fremlægger den forudgående analyse af, hvor virksomheden ikke lever op til god praksis på området og præsenterer anbefalinger til konkrete forbedringer.
7. **Eskalering af engagement:** EI gennemfører på nuværende tidspunkt lignende halvårslige engagement dialoger med godt 125 af verdens største børsnoterede virksomheder med fokus på ESG-risici. Godt 80 pct. af de inviterede virksomheder stiller op til dialogen og overvejer anbefalingerne om forbedring. En mindre gruppe afviser dialog, mens andre ikke forbedrer de kontroversielle forhold som ønsket. Efter en nærmere aftalt tidsperiode uden engagement resultater eskaleres engagement initiativerne normalt til skrappe midler, som kan være formelle breve til bestyrelsesformand og den administrerende direktør, offentliggørelse, samarbejde med andre institutionelle investorer, afstemning mod ledelserne på virksomhedernes generalforsamlinger m.v. Hvis resultaterne fortsat udebliver, er den sidste mulighed en anbefaling om afvikling. Denne sidste mulighed vil være udfordrende når det drejer sig om offentlige indkøb.
8. **Rapportering:** Efter dialogmøderne udarbejdes en Company Engagement Report på 4-5 sider om de enkelte virksomheders skatteansvarlighed, dialogen og Engagement Progression. Virksomhederne får mulighed for at rette eventuelle faktuelle fejl, inden rapporten stilles til rådighed for EI's kunder. Alle engagement resultaterne samles to gange årligt i en generel portefølje rapport som kan anvendes helt eller delvist i kommunernes egen årsrapportering.
9. **Engagement dialog med interessenter:** En vigtig del af engagement tilgangen er at præsentere og diskutere resultaterne for og med de vigtigste interesserede interessenter. Derfor foreslås det, at alle medvirkende kommuner, interesserede NGO'er og øvrige interessenter inviteres til et rapporterings- og diskussionsmøde én eller to gange årligt. Herudover kan det være relevant at præsentere engagement resultaterne for kommunernes kapitalforvaltere.
10. **Rådgivning:** EI står generelt til rådighed med rådgivning i forhold til kommunernes strategi, kapitalforvaltere, mediasager, rapportering m.v.

Pris for deltagelse

Honorar for deltagelse gennem individuel kontrakt med EI vil for hver kommune være +/- 100.000 DKK ex moms, årligt – afhængig af antal deltagere og selskaber.

Honoraret dækker over et data-honorar til MSCI ESG Research plus et engagement honorar til EI, som dækker metodeudvikling, rådgivning, due diligence screening, selskabs-ratings, to årlige engagement møder med hvert af de valgte kontroversielle selskaber, halvårlig rapportering, samt diskussion og engagement med involverede kommuner og interessenter på et eller to årlige møder. Den individuelle kontrakt med EI giver mulighed for eventuelt tillægskøb efter eget ønske af rådgivning og engagement i forhold til andre ESG-risici i indkøb og investeringer.

Forventet projektstart: –april-maj 2019.